ja waewa, kui heinamaade rookimine, ja kasu ei ole üheks ega kaheks aastaks, waid jäädaw.

Kui kõik toas ja õues, põllul ja heinamaal läbi waadatud oli, istuti kesk õue murule maha, toodi kodunt kaasa wõetud korwist paar joodawa wiina pudelit, mõned klaasid ja koogid wälja, mis noore abielu rahwa ja uue maja õnne peale joodi ja tükike kooki peale hammustati. Siis westeti weel tük aega magusat juttu, enne kui koju tagasi sõideti, kust pärast õhtu sööma kõik pulmalised üheskoos äralahkusiwad. — Juhtume õnne korral ükskord Else pulmapidudele, siis loodame neist palju pikemalt rääkida, sest sinna aeani on meie Eestirahwas wist juba nii kaugele saanud, et kahekša ja kümne kopikase kalendriga enam ei leppi, waid sähardusi kalendrid himustawad kui Sakslastel ja muul rahwal: „Almanaki“ nime all igal aastal mitmelt poolt tuuakse, kus kenad pildid ja pikad lugemised sees: seal leiame tarwilist ruumi kõige pikemate pulma ja muu pidudele.

Suwel ei juhtunud meie sõbradele midagi iselaadu järgesi, mis laiemalt maksaks kõneleda, sellepärast sõname sügise piirele ja kinnitame mahajäetud jutustamise eie kooli külge. Uus wallakoolmeister, üks noor, ales poismees, oli rohkem kolm aastat kihelkonnakoolis õpinud ja hiljemine ühes suuremas kihelkonnas paar aastat kõstri abiline olnud. Tema oskas kaunisti Saksakeelt; tunnistuse kirjad leiti laitmata, nõnda ku läbikatsumisel küllalte koolmeistri osawust; ja mis kõige enam wäärt: tema oli juba lapsi õpetanud, seal wana

kõstri juhatamisel ennast õpetamise wiisiga tutwustanud. Mõnus õpetamise wiis on üks loomulik anne, mis inimene õpimise läbi üksi ei wõi saada, aga kellel seesugust loodut annet on ja tema koolitamise läbi seda püüab kaswatada, sest kaswab mees, kes laste waimu põldu nõnda oskab harida, et iga külwatud seeme iwa seal idanema lähäb. Selle poolt leitakse suurema osa praeguste koolmeistrite küllest wäga palju puudust, mis enne ei lõppe, kunni kõik nooremad koolmeistrid täielikuma ja parema õpetuse wiisiga on tutawaks saanud: Peale seda peab neil küllalist lusti ja ammeti truuust olema, sest kus need kaks puuduwad, seal ei tohi täielist ammetniku ial loota, waid mees jääb eluaeg — palgaliseks. —

Ehk kül ettearwamist mööda kool esimesel Mihkli kuu pääwal juba pidi algama, wältas ommetegi asi natuke pikemale, nõnda et nädal enne Mihklipääwa kooli wast wõis alustada. Sealgi leiti weel palju wanemaid, kes waraše kooli hakkatuse wasta tõrkusiwad, sest et neil lapsi kodu, — osalt karjas, osalt muu tööde juures — kibedast tarwis lähäb. Peeter Mõistand, kes midagi hakkatud tööd poolele ei jätnud, käis mööda walda peresť peresše, mõnes mittukorda, noomis wastatõrkujaid ja õpetas neid, kuda nemad kewadel ja sügisel laste abita wõisid korda saada. Tema seletas neile, et kooliõpetus lastele palju suuremat tulu kaswatab kui karjas käimine. Aga inimestel ei ole esiotsalt midagi raskem, kui wanast haritud wiisist wõõrdumine, misga nemad maast madalast õpinud ja otsekui ühte kaswanud on. Sellepäraft ei taha ükski uuendus

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1868, lk. 28